ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΡΧΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Απόφαση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών η οποία επιβεβαιώνει ότι οι αυτόκλητες πιστοληπτικές αξιολογήσεις συγκεκριμένων ΕΟΠΑ δεν διαφέρουν σε ποιότητα από πιστοληπτικές αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατόπιν παραγγελίας

(2016/C 266/05)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΟΠΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής [1] (ο «κανονισμός» και η «ΕΑΤ»),

Έχοντας υπόψη το άρθρο 138 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 [2] (ο «ΚΚΑ»),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το άρθρο 138 του ΚΚΑ επιτρέπει τη χρήση αυτόκλητων πιστοληπτικών αξιολογήσεων εξωτερικού οργανισμού πιστοληπτικών αξιολογήσεων («ΕΟΠΑ») για τον προσδιορισμό των συντελεστών στάθμισης που εφαρμόζονται στα στοιχεία ενεργητικού και στα στοιχεία εκτός ισολογισμού για τους σκοπούς του υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, υπό την προϋπόθεση επιβεβαίωσης από την ΕΑΤ ότι οι αυτόκλητες πιστοληπτικές αξιολογήσεις του ΕΟΠΑ δεν διαφέρουν σε ποιότητα από πιστοληπτικές αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατόπιν παραγγελίας. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, η ΕΑΤ οφείλει να αρνηθεί ή να ανακαλέσει την επιβεβαίωση αυτή, ειδικότερα αν ο ΕΟΠΑ χρησιμοποίησε πιστοληπτική αξιολόγηση που δεν έγινε κατά παραγγελία για να ασκήσει πίεση στην αξιολογούμενη οντότητα να παραγγείλει πιστοληπτική αξιολόγηση ή άλλες υπηρεσίες.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 98 του ΚΚΑ, ως «ΕΟΠΑ» νοείται ο οργανισμός αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας ο οποίος είναι εγγεγραμμένος ή πιστοποιημένος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [3] (ο «κανονισμός ΟΑΠΙ») ή η κεντρική τράπεζα η οποία εκδίδει πιστωτικές διαβαθμίσεις που εξαιρούνται από την εφαρμογή του κανονισμού ΟΑΠΙ. Ως εκ τούτου, η παρούσα απόφαση θα πρέπει να καλύπτει τις διαβαθμίσεις όλων των εν λόγω ΕΟΠΑ, εξαιρουμένων εκείνων που, σε αυτό το στάδιο, δεν αναλαμβάνουν αυτόκλητες διαβαθμίσεις. Επιπροσθέτως, δεδομένων των διασυνδέσεων με την κατάταξη των πιστοληπτικών αξιολογήσεων των ΕΟΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 136 παράγραφος 1 του ΚΚΑ, η παρούσα απόφαση θα πρέπει να καλύπτει τις διαβαθμίσεις όλων των ΕΟΠΑ για τους οποίους έχει πραγματοποιηθεί αντιστοίχιση στο πλαίσιο της κατάταξης. Η απόφαση θα πρέπει επίσης να καλύπτει τους ΕΟΠΑ οι οποίοι παρέχουν μόνον αυτόκλητες διαβαθμίσεις με σκοπό να ληφθούν υπόψη οι προβληματισμοί που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 98 του ΚΚΑ όσον αφορά το άνοιγμα της αγοράς και για άλλες επιχειρήσεις, με παράλληλη διατήρηση των αυστηρών διαδικασιών και απαιτήσεων για όλους τους ΕΟΠΑ.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού ΟΑΠΙ, επιτρέπεται η χρήση των πιστοληπτικών αξιολογήσεων για τον προσδιορισμό των ποσών των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο ανοιγμάτων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 113 παράγραφος 1 του ΚΚΑ εφόσον ανταποκρίνονται στον ορισμό της «αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας» του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού ΟΑΠΙ. Επομένως, μόνον οι αυτόκλητες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας οι οποίες συμμορφώνονται με τον ορισμό της αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας σύμφωνα και με τον ΚΚΑ και με τον κανονισμό ΟΑΠΙ θα πρέπει να καλύπτονται από την παρούσα απόφαση.

(4) Σύμφωνα με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την κατάταξη των πιστοληπτικών αξιολογήσεων των ΕΟΠΑ στις βαθμίδες πιστοληπτικής ποιότητας [4], η αξιολόγηση που περιλαμβάνεται στην παρούσα απόφαση θα πρέπει να γίνει με χρήση τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών κριτηρίων και παραγόντων. Δεδομένου ότι, δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού ΟΑΠΙ, οι οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας οφείλουν να υποβάλλουν δεδομένα σχετικά με τις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας τις οποίες πραγματοποιούν στο κεντρικό αρχείο (CEREP) το οποίο τελεί υπό τη διαχείριση και την εποπτεία της ESMA, ενδείκνυται να χρησιμοποιούνται οι πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στη βάση δεδομένων του κεντρικού αρχείου ως μοναδική βάση για την ποσοτική ανάλυση, καθώς με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η κοινή αντιμετώπιση και η αξιοπιστία των πληροφοριών που υπόκεινται σε επεξεργασία. Ωστόσο, όσον αφορά τους

[1] ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 12.

[2] ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1.

[3] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 1).

[4] Τελικό σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων σχετικά με την κατάταξη των πιστοληπτικών αξιολογήσεων των ΕΟΠΑ δυνάμει του άρθρου 136 του ΚΚΑ, το οποίο είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/external-credit-assessment-institutions-ecai/draft-implementing-technical-standards-on-the-mapping-of-ecais-credit-assessments

ΕΟΠΑ οι οποίοι δεν καλύπτονται από τον κανονισμό ΟΑΠΙ, και οι οποίοι δεν υποβάλλουν στοιχεία στο κεντρικό αρχείο, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εξωτερικά δεδομένα για την ποσοτική αξιολόγηση των αυτόκλητων πιστοληπτικών αξιολογήσεων τις οποίες πραγματοποιούν οι εν λόγω ΕΟΠΑ. Όσον αφορά τα δεδομένα βάσει των οποίων τεκμηριώνεται η ποιοτική ανάλυση, είναι απαραίτητο να ζητηθούν οι εν λόγω σχετικές πληροφορίες από όλους τους σχετικούς ΕΟΠΑ οι οποίοι καλύπτονται από την παρούσα απόφαση.

(5) Οι ΕΟΠΑ ταξινομούν τις αυτόκλητες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας σύμφωνα με διαφορετικούς ορισμούς. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στις πληροφορίες τις οποίες έχουν υποβάλει οι ΕΟΠΑ τόσο στην ΕΑΤ όσο και στη βάση δεδομένων του κεντρικού αρχείου της ESMA. Λόγω των αποκλίσεων αυτών στις πρακτικές των ΕΟΠΑ, η ESMA εξέδωσε «ερωτήσεις & απαντήσεις» ([1]) σχετικά με τον ορισμό της αυτόκλητης αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, όπου εκθέτει τις απόψεις της επ' αυτού, οι οποίες, για λόγους συνέπειας, θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς της διαδικασίας αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 138 του ΚΚΑ. Ωστόσο, δεδομένου ότι η διαδικασία αξιολόγησης προηγήθηκε χρονικά της έκδοσης των «ερωτήσεων και απαντήσεων», και μάλιστα αποτέλεσε έναυσμα για την έκδοσή τους, είναι σκόπιμο, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, να εξεταστούν οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας λαμβανομένης υπόψη της ταξινόμησής τους από κάθε ΕΟΠΑ πριν από τη δημοσίευση των «ερωτήσεων και απαντήσεων» (δηλαδή, πριν από τις 16 Δεκεμβρίου 2015), καθώς με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η συνεκτίμηση των ιστορικών πληροφοριών σχετικά με τις αυτόκλητες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, και θα χρησιμοποιηθούν τα μοναδικά διαθέσιμα ποσοτικά δεδομένα για αυτές τις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, όπως παρέχονται από τη βάση δεδομένων του κεντρικού αρχείου. Επιπλέον, με αυτόν τον τρόπο θα αποφευχθεί και η μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, ειδικότερα δεδομένων των επιπτώσεων των «ερωτήσεων και απαντήσεων» στον τρόπο με τον οποίο ταξινομούν οι ΕΟΠΑ τις αυτόκλητες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, στις πολιτικές τους και στον τρόπο με τον οποίο τα ιδρύματα χρησιμοποιούν τις εν λόγω αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας για κανονιστικούς σκοπούς. Ωστόσο, με βάση τα επικαιροποιημένα στοιχεία της ESMA αναφορικά με την πρόοδο της υιοθέτησης από τους ΕΟΠΑ του ορισμού των αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας όπως προσδιορίζεται περαιτέρω στις «ερωτήσεις και απαντήσεις», η ΕΑΤ θα αξιολογήσει αν θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης.

(6) Όσον αφορά την ποσοτική αξιολόγηση, θα πρέπει να διενεργηθούν επιλεγμένες αναλύσεις μεμονωμένα για κάθε ΕΟΠΑ για τον οποίο υφίσταται επαρκής αριθμός διαθέσιμων στοιχείων: «εκ των προτέρων κατανομή», με στόχο την ανάλυση της κατανομής των κατά παραγγελία και των αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας. Η «εκ των προτέρων δυναμική», έχει ως στόχο την ανάλυση της χρονικής εξέλιξης των κατά παραγγελία (αυτόκλητων) αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας οι οποίες προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί ως αυτόκλητες (κατά παραγγελία) αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας· και η «εκ των υστέρων ανάλυση», έχει ως στόχο την ανάλυση πιθανών διαφορών στην ακρίβεια μεταξύ των κατά παραγγελία και των αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας. Ανάλογα με την ποσοτική ανάλυση η οποία θα διενεργηθεί, ενδέχεται να είναι σκόπιμος ο προσδιορισμός ομοιογενών υποομάδων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας με σκοπό τη σύγκριση των σχετικών χαρακτηριστικών και της συμπεριφοράς των κατά παραγγελία και των αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται η εξαγωγή συμπερασμάτων με βάση εξωτερικούς παράγοντες. Σε περιπτώσεις στις οποίες είτε δεν είναι δυνατή η διεξαγωγή ποσοτικών αναλύσεων είτε είναι δυνατή η διεξαγωγή μόνον επιλεγμένων ποσοτικών αναλύσεων λόγω ανεπάρκειας δεδομένων, κρίνεται σκόπιμο, σε αυτό το στάδιο, να βασιστεί η αξιολόγηση στα ποιοτικά κριτήρια. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τυχόν περαιτέρω προβληματισμοί προληπτικής εποπτείας αναφορικά με την ποιότητα των αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας αναμένεται να αντιμετωπιστούν στην πορεία της διεξαγωγής της απαιτούμενης κατάταξης δυνάμει του άρθρου 136 παράγραφος 1 του ΚΚΑ, καθώς η εν λόγω κατάταξη έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να αποτυπώνει πιθανά ζητήματα ποιότητας των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας.

(7) Όσον αφορά την ποιοτική ανάλυση, και προκειμένου να γίνει κατανοητό αν οι ΕΟΠΑ εκδίδουν αυτόκλητες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας αντίστοιχης ποιότητας με τις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας που πραγματοποιούνται κατόπιν παραγγελίας, είναι σκόπιμο να συνεκτιμηθούν τα ακόλουθα κριτήρια και παράγοντες: οι διαφορές ως προς τις πολιτικές που αφορούν την ανάληψη και επανεξέταση των κατά παραγγελία και των αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας· οι διαφορές ως προς τη μεθοδολογία αξιολόγησης για τις κατά παραγγελία και τις αυτόκλητες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας· η διαθεσιμότητα δεδομένων για τις αυτόκλητες αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας συμπεριλαμβανομένων των συνηθέστερων περιορισμών στην πληροφόρηση που προκύπτουν κατά την ανάληψη αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας, καθώς και οι ενέργειες στις οποίες προβαίνει ο ΕΟΠΑ σε περίπτωση περιορισμένης διαθεσιμότητας δεδομένων. Επιπλέον, θα πρέπει να εξεταστεί αν ο ΕΟΠΑ λαμβάνει μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί η χρήση των αυτόκλητων πιστοληπτικών αξιολογήσεων με σκοπό να ασκηθεί πίεση στην αξιολογούμενη οντότητα να παραγγείλει πιστοληπτική αξιολόγηση ή άλλες υπηρεσίες.

(8) Σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 1 του ΚΚΑ, εάν η ΕΑΤ δεν έχει εντοπίσει τυχόν στοιχεία τα οποία είτε αποδεικνύουν ότι οι αυτόκλητες πιστοληπτικές αξιολογήσεις του ΕΟΠΑ διαφέρουν σε ποιότητα από πιστοληπτικές αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατόπιν παραγγελίας, είτε αποδεικνύουν ότι ο ΕΟΠΑ χρησιμοποίησε πιστοληπτική αξιολόγηση που δεν έγινε κατά παραγγελία για να ασκήσει πίεση στην αξιολογούμενη οντότητα να παραγγείλει πιστοληπτική αξιολόγηση ή άλλες υπηρεσίες, δεν θα πρέπει να εμποδιστεί η χρήση των αυτόκλητων πιστοληπτικών αξιολογήσεων του ΕΟΠΑ για τους σκοπούς του υπολογισμού των κεφαλαίων των ιδρυμάτων σε αυτό το στάδιο. Κατόπιν συνεχούς παρακολούθησης των επιδόσεων των αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας, θα εκδοθούν περαιτέρω αποφάσεις, κατά περίπτωση.

([1]) https://www.esma.europa.eu/file/13634/download?token=05de9eN__

(9) Κατά την εφαρμογή της μεθοδολογίας που περιγράφηκε ανωτέρω, η ΕΑΤ δεν εντόπισε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει την ύπαρξη διαφοράς στην ποιότητα μεταξύ των κατά παραγγελία και των αυτόκλητων αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας των εν λόγω ΕΟΠΑ ούτε εντόπισε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι ασκήθηκε πίεση στις αξιολογούμενες οντότητες να παραγγείλουν πιστοληπτική αξιολόγηση ή άλλες υπηρεσίες. Επομένως, κρίνεται σκόπιμο να επιβεβαιωθεί ότι η ποιότητα των αυτόκλητων πιστοληπτικών αξιολογήσεων των εν λόγω ΕΟΠΑ δεν διαφέρει από την ποιότητα των πιστοληπτικών αξιολογήσεών τους που πραγματοποιούνται κατά παραγγελία.

(10) Οι ενδιαφερόμενοι ΕΟΠΑ έχουν ενημερωθεί για την πρόθεση της ΕΑΤ να εκδώσει την παρούσα απόφαση και τους δόθηκε η ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους επ' αυτής,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς του άρθρου 138 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, η ΕΑΤ επιβεβαιώνει ότι η ποιότητα των αυτόκλητων πιστοληπτικών αξιολογήσεων των ΕΟΠΑ που παρατίθενται στο παράρτημα δεν διαφέρει από την ποιότητα των πιστοληπτικών αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατόπιν παραγγελίας από τους εν λόγω ΕΟΠΑ.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Λονδίνο, 17 Μαΐου 2016.

Andrea ENRIA

Πρόεδρος

Για το συμβούλιο εποπτών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εξωτερικοί οργανισμοί πιστοληπτικών αξιολογήσεων (ΕΟΠΑ) για τους οποίους η ΕΑΤ έχει επιβεβαιώσει ότι οι αυτόκλητες πιστοληπτικές αξιολογήσεις τους δεν διαφέρουν σε ποιότητα από τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατόπιν παραγγελίας για τους σκοπούς του άρθρου 138 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013

ARC Ratings SA

Axesor SA

Banque de France

BCRA – Credit Rating Agency AD

Capital Intelligence Ltd

Cerved Rating Agency SpA

CRIF SpA

DBRS Ratings Limited

Euler Hermes Rating GmbH

European Rating Agency, a.s.

EuroRating Sp. z o.o.

FERI EuroRating Services AG

Fitch Ratings

GBB-Rating Gesellschaft fuer Bonitaets-beurteilung GmbH

ICAP Group SA

Japan Credit Rating Agency Ltd

Kroll Bond Rating Agency

Moody's Investors Service

Scope Ratings AG

Spread Research

Standard & Poor's Ratings Services

The Economist Intelligence Unit Ltd